

TERINING ALLERGIK KASALLIKLARI, KELIB CHIQISHI , OLDINI OLISH.

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

PAYZULLAYEVA VAZIRA FURKATOVNA

MALIKOVA UMIDA RUSTAMOVNA

Annotatsiya : Ushbu maqola terining allergik kasalliklari qanday kasallik ekani, kasallik oqibatida organizmda noxush holatlar kelib chiqish sabablari , klinikasi, davolash, bu kasallikda zamonaviy davolash usullarini qo'llash , zamonaviy texnikalardan foydalanishga mo'ljallangan.

Abstract: This article is intended to explain what allergic skin diseases are, the causes of unpleasant conditions in the body due to the disease, its clinical manifestations, treatment, the use of modern treatment methods in this disease, and the use of modern techniques.

Аннотация: Данная статья призвана объяснить, что такое аллергические заболевания кожи, причины возникновения неприятных состояний в организме вследствие заболевания, клинику, лечение, применение современных методов лечения при этом заболевании, применение современных методик.

Allergik teri kasalliklarining bir necha turlari mavjud. Ko'pincha allergist deb ataladigan allergist immunolog sizning qaysi holatingiz borligini aniqlash va o'zingizni yaxshi his qilishingizga yordam beradigan davolash rejasini ishlab chiqish uchun ilg'or tayyorgarlik va tajribaga ega.

Urtikaria - bu terining qizarishi, qichishi, ko'tarilgan joylari bo'lgan uyalar uchun tibbiy atama. Ular tananing har qanday qismida paydo bo'lishi mumkin. Ko'pincha uyalar o'tkir va bir necha kundan bir haftagacha o'tib ketadi. Ko'pincha allergen (oziq-

ovqat, dori-darmonlar, emlash, ari chaqishi) yoki kasallik (ayniqsa bolalarda virusli yoki bakterial infektsiyalar) bilan bog'liq bo'lgan o'tkir uyalar paydo bo'lishi bilan bog'liq. Sovuq, issiqlik, jismoniy mashqlar, bosim va quyosh nuriga ta'sir qilish kabi jismoniy omillar ham uyalar sabab bo'lishi mumkin. Surunkali ürtiker 6 haftadan ortiq davom etadigan ürtiker sifatida aniqlanadi; ular bir necha oy yoki hatto yillar davomida kelib-ketishi mumkin. Allergistingiz o'tkir va surunkali ürtikerni davolash uchun antigistaminlarni buyurishi mumkin. Agar lezyonlar ustun bo'lsa va antigistaminlarni qabul qilishiga qaramay surunkali holat bo'lsa, davolash sifatida monoklonal antikor yoki biologik preparatlar buyurilishi mumkin.

Agar sababni aniqlash mumkin bo'lsa, siz bu tetikdan qochishingiz kerak. Biroq, surunkali ürtiker holatlarining aksariyati allergiya bilan bog'liq emas. Qon miqdori yoki allergiya skriningi kabi muntazam tekshiruvlar tavsiya etilmaydi, chunki ular sababni aniqlay olmaydi va davolash strategiyalarida farq qilmaydi.

Tirnish xususiyati beruvchi kontakt dermatit, kimyoviy reaksiyaga emas, balki kimyoviy moddalarning gidroksidi xususiyati tufayli teriga material shikastlanganda paydo bo'ladi. Irritant kontakt dermatit ko'pincha qichishishdan ko'ra ko'proq og'riqli, yonish yoki qichishishdir. Teringiz material bilan qanchalik uzoqroq aloqada bo'lsa yoki modda qanchalik qattiqroq bo'lsa, terining reaksiyalari shunchalik kuchli bo'ladi. Bunday reaksiyalar ko'pincha qo'llarda paydo bo'ladi va ko'pincha ish joyida aloqa qilgan materiallar tufayli yuzaga keladi.

Irritant kontakt dermatitni davolash reaksiyaga sabab bo'lgan moddadan qochish va agar buzilish yoki yallig'lanish sodir bo'lsa, terining himoya to'sig'ini tiklashni o'z ichiga oladi. Qo'lqop kabi shaxsiy himoya vositalarini kiyish foydali bo'lishi mumkin. Triggerni aniqlash va undan qochish sizning simptomlaringizni engillashtiradi va teringizga uzoq muddatli zarar etkazilishining oldini oladi.

Allergik kontakt dermatit terining ma'lum bir material bilan aloqasi toshma shaklida namoyon bo'ladigan immunitet reaksiyasini qo'zg'atganda paydo bo'ladi. Eng

tez-tez uchraydigan misol - bu zaharli pechka bilan aloqa qilgandan keyin paydo bo'ladigan qichima, qizil, qabariq reaksiyasi. Zaharli pechak bilan allergik reaksiya urushiol deb ataladigan yog'li o'simlik kimyoviy moddasi tufayli yuzaga keladi. Boshqa reaksiyalar terining boshqa joylariga yoki o'simlik bilan aloqa qilgan kiyimga tegishi mumkin. Biroq, allergen teringizdan yuvilgandan so'ng, siz toshma yoki pufakchalarga tegib, ko'proq reaksiyalarni rivojlantira olmaysiz. Ushbu allergik teri reaksiyalari kontaktdan keyin 24 dan 48 soatgacha rivojlanishi mumkin. Reaksiya boshlanganidan keyin, hatto davolanish bilan ham yo'qolishi 14 dan 28 kungacha davom etishi mumkin.

Allergik kontakt dermatitga tez-tez sabab bo'ladigan boshqa moddalar orasida metallar (masalan, nikel), xushbo'y hid va konservantlarni o'z ichiga olgan shaxsiy parvarishlash vositalari, soch bo'yoqlari va kauchuk (lateks) mahsulotlar kiradi. Antibiotik kremlari (neomitsin) yoki steroidlar kabi ba'zi mahalliy dorilar ham allergik kontakt dermatitga olib kelishi mumkin.

Davolash toshma og'irligiga bog'liq. Sovuq namlash va kompresslar toshmaning erta, qichiydigan qabariqli bosqichini engillashtirishi mumkin. Og'iz orqali qabul qilinadigan antigistaminlar ham qichishishni engillashtirishi mumkin. Allergik yallig'lanishni kamaytirish uchun ko'pincha topikal kortikosteroid kremlari buyuriladi. Zaharli pechak kabi jiddiy reaksiyalar uchun og'iz orqali prednizon ham tavsiya etilishi mumkin.

Reaksiyaning takrorlanishini oldini olish uchun asosiysi, zarar etkazuvchi material bilan aloqa qilmaslikdir. Sizning allergistingiz toshma paydo bo'lishiga olib keladigan mas'ul allergenni aniq aniqlash uchun testlar o'tkazishi mumkin (masalan, yamoq testi), shuning uchun kelajakda undan qochish kerakligini bilasiz.

Dermatit deganda terining yallig'lanishi tushuniladi, bu qizarish, qichishish va ba'zida og'riqli toshmalar paydo bo'lishiga olib keladi. Dermatitning eng keng tarqalgan turlaridan ikkitasi atopik dermatit (ko'pincha ekzema deb ataladi) va kontakt

dermatitdir. Kontakt dermatit biologik yoki kimyoviy moddalar bilan aloqa qilish natijasida yuzaga keladi va odatda allergen va tirnash xususiyati keltirib chiqaradiganlarga bo'linadi.

Atopik dermatit odatda go'daklik yoki erta bolalik davrida boshlanadigan surunkali teri kasalligi bo'lib, ko'pincha oziq-ovqat allergiyasi, allergik rinit va astma kabi boshqa allergik kasalliklar bilan bog'liq. Bu eozinofil ezofagit bilan ham bog'liq.

Atopik dermatitda turli xil qo'zg'atuvchilar bo'lishi mumkin. Potensial qo'zg'atuvchi omillarga hayvonlarning po'sti, gulchanglar, chang oqadilar, terlash, boshqa infektsiyalar, stress yoki jun yoki sovun kabi tirnash xususiyati beruvchi moddalar bilan aloqa kiradi. Oziq-ovqatlar ekzemaning keng tarqalgan qo'zg'atuvchisi emas, kamdan-kam hollarda chaqaloqlar va yosh bolalarda. Teri stafilokok infektsiyalari bolalarda ham alevlenmelarni keltirib chiqarishi mumkin. Sog'lom maslahatlar

- Agar teringiz qizarib ketgan, bo'rtma-bo'lak, qichishgan, qichishgan yoki shishgan teriga ega bo'lsangiz, sizda teri allergiyasi bo'lishi mumkin.

- Urticaria (ürtiker) - terining qizargan, qichiydigan, ko'tarilgan joylari bo'lib, ularning kattaligi har xil bo'lishi mumkin va tanangizning istalgan joyida paydo bo'ladi. Ular odatda bir necha soat davom etadi va hal qilishdan oldin 24 soatdan kamroq vaqtni oladi. Anjiyoödem - ko'pincha ürtiker bilan yuzaga keladigan terining chuqur qatlamlarining shishishi.

- Atopik dermatit (ekzema) - ko'pincha yuz, tirsaklar, tizzalar, bilak va to'piqlarni ta'sir qiladigan, qichiydigan, qichiydigan toshmalar. Odatda bolalikdan boshlanadi va boshqa allergik kasalliklar bilan bog'liq.

- Ayrim materiallar teringizga tegsa, ular kontakt dermatit deb ataladigan toshma paydo bo'lishiga olib kelishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. The American Academy of Allergy, Asthma & Immunology (AAAAI) is proud to produce three official journals to advance the allergy / immunology specialty. Journal of Allerg and Clinical Immunology: In Practice Telephone: (319) 356-7739 Fax: (319) 467-7583
2. <https://acaai.org/allergies/allergic-conditions/skin-allergy/>